

Parolan terveysaseman optiokaudesta päättäminen

Aluehallitus 09.02.2026
1738/02.08.03/2026

Valmistelija

tulosaluejohtaja Tiina Merivuori, puh. 040 662 9033,
tiina.merivuori(at)omahame.fi, toimialajohtaja Jarmo Lappalainen, puh. 040
330 5510, jarmo.lappalainen(at)omahame.fi

Selostus

Aikaisempi käsittely

Aluevaltuusto 19.12.2023 § 110

Aluevaltuusto 9.4.2024 § 30

Terveysten ja toimintakyvyn edistämisen lautakunta § 75 26.11.2025

Aluehallitus § 458 15.12.2025

Aluehallitus on 13.5.2024 § 200 tehnyt hankintapäätöksen Parolan terveysaseman palvelukokonaisuuden hankinnasta. Hankintasopimus on voimassa määräaikaisena kaksi (2) vuotta voimaantulosta eli sopimuskausi päättyy 30.6.2026. Tämän jälkeen hyvinvointialueella on oikeus yhteen kahden (2) vuoden pituiseen optiokauteen. Päätös option käyttöönotosta on sopimuksen mukaan tehtävä viimeistään kolme (3) kuukautta ennen varsinaisen sopimuskauden päättymistä.

Terveysten ja toimintakyvyn edistämisen lautakunta käsitteli asiaa 26.11.2025 (§ 75) ja päätti esittää aluehallitukselle, että Kanta-Hämeen hyvinvointialueen ja Terveystalon välille vuonna 202 solmitun sopimuksen mukaisesti hyvinvointialue käyttää kahden vuoden pituisen optiokauden. Optiokausi alkaa 1.7.2026. Optiokauden alkuun mennessä tulee hyvinvointialueen käydä neuvottelut kiinteistökustannusten alentamisesta (selvitetään mahdollinen vuokranalennus Hattula Kiinteistöt Oy:n kanssa) sekä päivittää tilaajan ja tuottajan välisin neuvotteluin hankintasopimuksen operatiivista toimintaa koskevaa konsultointia tähän mennessä saatujen kokemusten perusteella tarvittavilta osin.

Aluehallitus käsitteli asiaa kokouksessaan 15.12.2025 ja totesi, että ratkaisun taloudellisten ja toiminnallisten vaikutusten selvittäminen on vielä kesken. Päätöksentekoa varten on tärkeää, että vaihtoehtojen kustannukset, riskit ja palveluvaikutukset ovat selkeästi arvioituina ja tiedossa. Kyseessä on taloudellisesti ja toiminnallisesti merkittävä kokonaisuus. Aluehallitus päätti merkitä tiedoksi lautakunnan päätöksen asiasta ja pyytää toimialalta lisäselvityksen, jossa on tarkemmin selvitetty kustannusvaikutukset, vuokrasopimuksen tilanne ja mahdollisuus option käyttöön vuoden ajaksi. Asia tuodaan päätettäväksi helmikuun loppuun mennessä.

Tässä vaiheessa on perusteltua, että optiokaudesta päättäminen erotetaan erilliseksi pykäläksi (aluehallituksen toimivallassa) ja varsinainen palvelujen järjestämistapa optiokauden päättymisen jälkeen käsitellään erikseen (aluevaltuuston toimivallassa).

Sopimusmuutos yhden vuoden optiokaudesta

Aluehallitus teki 13.5.2024 hankintapäätöksen Parolan terveysaseman palvelukokonaisuudesta. Sopimus on voimassa 30.6.2026 saakka, minkä jälkeen hyvinvointialueella on sopimuksen mukaan oikeus kahden vuoden

optiokauteen. Asian valmistelussa on herännyt kysymys, voidaanko optiokauden pituutta lyhentää kahdesta vuodesta yhteen. Optiokauden lyhentäminen edellyttää käytännössä sopimuksen muuttamista. Asiassa tehdyn valmistelun perusteella kuvatus kaltainen sopimusmuutos on mahdollista toteuttaa hankintalain 136 §:n 2 momentin 3- kohdan nojalla ilman uutta hankintamenettelyä.

Hankintalain 136 §:n 2 momentin 3-kohdan mukaan hankintasopimusta voidaan muuttaa ilman uutta hankintamenettelyä, jos muutoksen tarve johtuu olosuhteista, joita huolellinen hankintayksikkö ei ole voinut ennakoida, eikä muutos vaikuta hankintasopimuksen yleiseen luonteeseen.

Muutoksen tarve perustuu Oma Hämeen diagnostiikkapalvelujen tuotannollisten edellytysten selvittämiseen, joka on ollut mahdollista vasta nykyisen sopimuskauden aikana. Hankintapäätöstä tehtäessä 13.5.2024 hyvinvointialueella ei ollut käytettävissään tietoa siitä, pystyykö Oma Hämeen oma tuotanto vastaamaan Parolan terveysaseman diagnostiikkapalvelujen tarpeeseen riittävällä kapasiteetilla ja laadulla. Tämän arviointi on edellyttänyt tosiasiallisen palvelutarpeen, potilasmäärien ja palvelukäytön datan kertymistä nykyisen sopimuskauden aikana. Lisäksi arviointi on vaatinut Oma Hämeen diagnostiikkapalvelujen kapasiteetin, laiteresurssien ja henkilöstöresurssien kartoitusta sekä niiden riittävyyden analysointia suhteessa Parolan palvelujen todelliseen tarpeeseen.

Kyse on objektiivisesta, mitattavissa olevasta tuotannollisesta edellytyksestä, jota ei ole ollut mahdollista arvioida ilman todellista dataa palvelujen käytöstä ja tarpeesta. Huolellinen hankintayksikkö ei ole voinut ennakoida näitä olosuhteita hankintamenettelyn aikana, koska diagnostiikkapalvelujen siirtämisen edellytykset ovat syntyneet ja konkretisoituneet vasta todellisen toiminnan käynnistymisen ja riittävän potilasdatan kertymisen jälkeen. Vasta näiden tietojen perusteella on ollut mahdollista todeta, että diagnostiikkapalvelujen siirto Oma Hämeen omaan tuotantoon on sekä kapasiteetin että laadun näkökulmasta toteutettavissa, mikä puolestaan mahdollistaa palvelutuotannon siirtämisen osittain hyvinvointialueen omaksi toiminnaksi yhden vuoden optiokauden aikana.

Muutos ei vaikuta hankintasopimuksen yleiseen luonteeseen. Palvelujen sisältö, laatuvaatimukset ja sopimuksen keskeinen rakenne säilyvät ennallaan. Muutos koskee yksinomaan sopimuksen kestoa eikä muuta palvelun ydinsisältöä tai osapuolten keskeisiä velvoitteita. Sopimuksen kokonaiskesto ja taloudellinen arvo pienenevät alkuperäiseen verrattuna, eikä muutos sisällä uusia ehtoja tai etuja, jotka parantaisivat toimittajan asemaa. Muutos on luonteeltaan sopimusta supistava eikä laajentava, eikä se todennäköisesti olisi olennaisesti vaikuttanut hankintamenettelyn lopputulokseen tai mahdollistanut muiden tarjoajien osallistumista menettelyyn.

Optiokauden lyhentäminen kahdesta vuodesta yhteen vuoteen täyttää hankintalain 136 §:n 2 momentin 3-kohdan edellytykset. Muutos johtuu diagnostiikkapalvelujen tuotannollisista edellytyksistä, joita huolellinen hankintayksikkö ei ole voinut ennakoida ilman tosiasiallista palvelutarve- ja potilasdataa, eikä se muuta hankintasopimuksen yleistä luonnetta. Muutos on siten sallittu ilman uutta hankintamenettelyä.

Palvelun tuotantotavan muutoksella optiokauden jälkeen tavoitellaan toimintatapojen yhdenmukaistamista, kustannussäästöä ja palveluverkon

tiivistämistä. Säästöt palvelutuotannosta ovat arvioituna noin 400 000 € vuositasolla. Vuoden optiokauden käyttöönnotolla varmistetaan palveluntuotannon muutoksen suunnittelu hallitummin, kun samaan aikaan on tapahtumassa muuta palveluverkkopäätöksen toimeenpanoa hyvinvointialueella. Näin varmistetaan häiriötön palveluntuotannon jatkuminen optiokaudella. Palvelujen tuotantotavan muutos jo nykyisen sopimuskauden päättyessä ajoittuu samaan vaiheeseen kuin muiden terveysasemien palveluverkon muutos Hämeenlinnan kantakaupungissa. Lisäksi uuden Assi sairaalan osalta on vielä menossa toiminnan muotoutumisen alkuvaihe.

Mikäli optiokautta otettaisiin käyttöön kaksi vuotta, jäisivät arvioidut säästöt toteutumatta. Samaan aikaan tavoiteltu toimintatapojen yhtenäistäminen vastaanottopalveluissa viivästyisi.

Hallintosäännön 10 §:n 5 momentin 7-kohdan mukaan aluehallitus päättää kaikista tavara- ja palveluhankinnoista sekä hankintaoikaisuista, ellei toimivaltaa ole hallintosäännössä osoitettu muulle toimielimelle tai viranhaltijalle. Optiokaudesta päättäminen kuuluu aluehallituksen toimivaltaan.

Liitteenä on diaesitys ” Hattulan ulkoistuksen arviointia – lisäselvitys option käytöstä”.
(JL)

Toimivallan peruste Kanta-Hämeen hyvinvointialueen hallintosääntö 10.5 § 7 kohta

Hyvinvointialuejohtajan päätösesitys

Aluehallitus merkitsee valmistelun tiedoksi. Päätös aluehallituksen kokouksessa sen jälkeen kun aluevaltuusto on tehnyt päätöksen Hattulan väestön palveluita antavan toimipisteen sijainnista.

Päätös

Täytäntöönpano Päätösote / tulosaluejohtaja Tiina Merivuori, toimialajohtaja Jarmo Lappalainen

Muutoksenhaku Oikaisuvaatimus hankinta-asiassa